„O tatrzańskich pocztówkach”

Rok 1917. Równo sto lat temu. Szlak prowadzący na Giewont. Zmęczeni turyści przycupnęli na kamieniu. Są tak bardzo inni od współczesnych górskich wędrowców. Panie ubrane w strojne suknie z falbanami, w pięknie upiętych włosach, przyozdobionych kapeluszem i kwiatami. Panowie zaś w obcisłych garniturach i kapeluszach chroniących przed upałem. To jedna ze scen oddanych na kartach albumu „O tatrzańskich pocztówkach”, która zawiera rekordową liczbę reprodukcji – ponad 900, na 528 stronach.

Tatrzańskie pocztówki pokazują specyfikę społeczeństwa i epoki, mieszkańców tamtejszych okolic, turystów odwiedzających Tatry, jak również unikalną, górską przyrodę. Są świadectwem zarówno wydarzeń historycznych, jak i dokumentacją codzienności. Pokazują polskie góry na przestrzeni kilkudziesięciu lat przełomu XIX i XX wieku, po okres międzywojenny. Na licznych pocztówkach pojawiają się – Zakopane, szlaki górskie, znane krajobrazy, między innymi Morskie Oko, Hala Gąsienicowa, Giewont, Dolina Pięciu Stawów Polskich, a także portrety górali. „O tatrzańskich pocztówkach” to przede wszystkim bogactwo materiału i ogromny wybór zdjęć i reprodukcji.

Stare widokówki są bardzo chętnie wykorzystywane do pokazania „dawnych czasów”, do porównania świata dzisiejszego z tym dawno minionym, ale książka „O tatrzańskich pocztówkach” – oprócz niewątpliwych walorów dokumentalnych – to pierwsza publikacja zajmująca się głównie historią widokówek i ludźmi, którzy je tworzyli.

Nazywana kartą ozdobną lub po prostu widokiem czy korespondentką, widokówka zaczęła funkcjonować jako dobrze znana nam pocztówka w 1900 roku. Nazwa została wybrana w specjalnie zorganizowanym konkursie, a zaproponował ją sam Henryk Sienkiewicz. Losy tatrzańskiej pocztówki są ciekawe i barwne. Były one produkowane przez licznych wydawców, edytorów oraz zakłady fotograficzne, a w czasach największej popularności również przez mniejsze firmy. Reprodukcje wykonywano różnymi technikami graficznymi i poligraficznymi, ustępując potem miejsca fotografiom. Pierwsza znana karta tatrzańska trafiła do obiegu w 1895 roku, żeby w czasie największej na nie mody turyści z Tatr mogli wysyłać je nawet kilka razy dziennie. Choć wypiera ją komórka i internet, cieszy się popularnością aż do dziś.

Adam Czarnowski (1918–2010) – jeden z najwybitniejszych polskich krajoznawców, utalentowany fotografik, kolekcjoner i znawca historii polskiej fotografii i pocztówki. Wieloletni pracownik Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego i jego członek honorowy. Autor 14 książek i 700 źródłowych prac. Zgromadził ponad 90 tysięcy pocztówek, z czego aż 5 tysięcy o tematyce tatrzańskiej, tworząc jeden z największych tego typu zbiorów w Polsce. „O pocztówkach tatrzańskich” to praca jego życia. W prezentowanej książce uzupełnia ją antologia pism tatrzańskich Czarnowskiego z lat 1982–2008.

Publikację można kupić w empikach i sklepach górskich w całej Polsce, w zakopiańskich księgarniach, w budynku Wozowni w Kuźnicach (przy Dyrekcji TPN) oraz za pośrednictwem strony sklep.tpn.pl.

Patroni medialni: Fathers, Kontynenty, Magazyn Turystyki Górskiej n.p.m., Miesięcznik Poznaj Świat, Radio Kraków, Szeroki Kadr, Taternik

Zachęcamy do obejrzenia filmu promującego książkę: